

KARTA PRZEDMIOTU (SYLABUS)¹
OPIS PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu		Nazwa przedmiotu	Chirurgia ogólna	
0912/URad/WNMinOZ/ST-NST/F02			General surgery	
Język wykładowy		Polski		
Rok akademicki		2024/2025		
Kierunek w zakresie		Lekarski		
Poziom studiów		Studia jednolite magisterskie		
Profil studiów		Ogólnoakademicki		
Forma studiów		Stacjonarne/Niestacjonarne		
Semestr/ semestry		VII zimowy		
Przynależność do grupy zajęć		Moduł F: Nauki kliniczne zabiegowe		
Status przedmiotu		Obowiązkowy		
Formy realizacji zajęć dydaktycznych, wymiar, punkty ECTS		Forma zajęć	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Liczba punktów ECTS
		Ćwiczenia kliniczne	45 h	4 ECTS
		Seminarium	15 h	
Powiązanie przedmiotu	z profilem studiów ²	Przedmiot związany z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową i uwzględnia udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.		2 ECTS
	z dyscypliną ³	Nauki medyczne		3 ECTS
Forma nauczania ⁴		Seminaria: tradycyjna: zajęcia w siedzibie Uczelni Ćwiczenia kliniczne: zajęcia realizowane w szpitalu		
Wymagania wstępne		Realizacja efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych z poprzednich semestrów studiów, w tym z anatomii, diagnostyki laboratoryjnej, farmakologii, patomorfologii.		
Jednostka prowadząca		Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu		
Koordynator				
Adres strony internetowej pjo		https://wnminoz.uniwersytetradom.pl/		
Adres e-mail koordynatora				

**EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE, REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WERYFIKACJA
EFEKTÓW UCZENIA SIĘ**

Cel kształcenia:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie studentów z najczęstszymi schorzeniami chirurgicznymi, w tym stanami pourazowymi i nowotworami. 2. Nabycie umiejętności prowadzenia procesu diagnostyczno-terapeutycznego u chorych z schorzeniami chirurgicznymi. 3. Nabycie umiejętności postępowania w codziennej praktyce lekarskiej z chorymi przed i po przebytych zabiegach chirurgicznych. 4. Przedstawienie podstawowych zabiegów operacyjnych poprzez asystowanie w nich.
Treści programowe: Ćwiczenia kliniczne	<p>Ćwiczenia kliniczne: 30 h</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Metody diagnostyczne przydatne w chirurgii (endoskopia, laparoscopia). 2. Przygotowanie pacjenta do operacji. Zasady aseptyki i antyseptyki. 3. Zapoznanie z podstawowymi narzędziami chirurgicznymi i ich zastosowanie. 4. Chirurgia laparoskopowa. 5. Podstawy szycia chirurgicznego. Postępowanie okołoperacyjne. 6. Najczęstsze powikłania pooperacyjne. 7. Ropne zakażenia tkanek i zakażenia przyranne. Patofizjologia gojenia ran. 8. Zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej u chorych chirurgicznych. 9. Leczenie przeciwzakrzepowe w okresie okołoperacyjnym. 10. Zasady leczenia żywieniowego chorych chirurgicznych 11. Ostry brzuch. 12. Oparzenia i odmrożenia. 13. Postępowanie z pacjentem po urazie: czaszki, klatki piersiowej, jamy brzusznej, kończyn. 14. Zasady punkcji i drenażu jamy opłucnej, aspiracji wydzieliny oskrzelowej za pomocą bronchofiberoskopu oraz za pomocą cewnika nosowo-oskrzelowego. 15. Amputacje w obrębie kończyn. 16. Problem odleżyn- profilaktyka, leczenie. 17. Choroby przełyku. Przepukliny rozworu przełykowego. 18. Choroby żołądka i dwunastnicy. Choroby wątroby i dróg żółciowych. 19. Chirurgiczne leczenie nadciśnienia wtórnego. 20. Podstawy transplantologii. Choroby trzustki. 21. Choroby jelita cienkiego i grubego. Przepukliny brzuszne. 22. Krwawienie z górnego odcinka przewodu pokarmowego. Krwawienie z dolnego odcinka przewodu pokarmowego. 23. Niedrożność jelit. 24. Chirurgia gruczołów wydzielania wewnętrznego. 25. Podstawowe zabiegi torakochirurgiczne. Wady wrodzone klatki piersiowej. 26. Choroby nowotworowe układu oddechowego. Choroby nowotworowe przewodu pokarmowego. 27. Choroby nowotworowe układu moczowego. Chirurgia nowotworu piersi. 28. Najczęstsze zabiegi kardiochirurgiczne. 29. Ostre niedokrwienie kończyn. Leczenie przewlekłego niedokrwienia kończyn. 30. Wybrane problemy z chirurgii tętnic (leczenie tętniaków aorty, zespół łuku aorty, ostre i przewlekłe niedokrwienie jelit, fenomen Raynaud).Przewlekła niewydolność żylna. Zatorowość płucna.

<p>Treści programowe: Seminarium</p>	<p>Seminarium: 15 h</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kwalifikacja do zabiegów chirurgicznych. Przygotowanie pacjenta do operacji i opieka w okresie okołoperacyjnym. 2. Zakażenia wirusowe pacjentów chirurgicznych — profilaktyka przed i poekspozycyjna. 3. Zaburzenia gospodarki wodno–elektrolitowej i kwasowo–zasadowej u chorych chirurgicznych. 4. Zasady leczenia żywieniowego chorych chirurgicznych. Niedożywienie, jego następstwa i leczenie. 5. Zapobieganie powikłaniom zatorowo–zakrzepowym w chirurgii. 6. Zaburzenia układu hemostazy i ich znaczenie w chirurgii. Leczenie krwią i preparatami krwiopochodnymi i krwiozastępczymi. 7. Wstrząs — rodzaje, patofizjologia, leczenia. Sepsa. Zakażenia szpitalne. 8. Ostry brzuch. 9. Zespół ciasnoty wewnątrzbrzuszej. 10. Powikłania choroby wrzodowej – leczenie chirurgiczne, rak żołądka. 11. Ostre i przewlekłe zapalenie trzustki. 12. Kamica pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych. 13. Krwawienie z przewodu pokarmowego. 14. Nieswoiste zapalenia jelit. 15. Podstawy chirurgii endokrynologicznej 16. Chirurgia pozaczaszkowych tętnic mózgowych. 17. Nadciśnienie naczyniowo–nerkowe. 18. Urazy czaszkowo–mózgowe. Obrażenia kręgosłupa. 19. Obrażenia klatki piersiowej. 20. Obrażenia narządów jamy brzusznej. 21. Uszkodzenia termiczne (oparzenia, odmrożenia). 22. Epidemiologia nowotworów w Polsce. Chirurgia onkologiczna. 23. Podstawy transplantologii. 24. Podstawy kardiochirurgii. 25. Chirurgia otyłości. 26. Podstawy chirurgii naczyniowej. 27. Przezskórna chirurgia wewnątrznaczyniowa- radiologia interwencyjna. 28. Podstawy chirurgii plastycznej. 29. Chirurgia ręki. Zespół ciasnoty przedziałów powięziowych. 30. Znaczenie rehabilitacji w chirurgii. Problemy etyczne i prawne w pracy chirurga.
<p>Metody dydaktyczne:⁶</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ćwiczenia kliniczne <ul style="list-style-type: none"> • Odbywają się w oddziale szpitalnym. • Polegają na towarzyszeniu lekarzowi w pracy na oddziale, badaniu pacjentów. • Analiza historii chorób i wyników. • Omówienie terapii i jej celów. 2. Seminarium <ul style="list-style-type: none"> • Metody podawcze, informacyjne z wykorzystaniem metod audiowizualnych. • Dyskusja seminaryjna prowadzona przez nauczyciela z oceną wypowiedzi.

<p>Rygor zaliczenia, kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się:</p>	<p>Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich wymaganych dla przedmiotu efektów uczenia się. Uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich form zajęć wchodzących w skład przedmiotu jest równoznaczne z jego zaliczeniem i zdobyciem przez studenta przyporządkowanej przedmiotowi liczby punktów ECTS.</p> <p>1. Ćwiczenia kliniczne</p> <p>W celu uzyskania oceny pozytywnej z ćwiczeń należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • być obecnym na wszystkich ćwiczeniach; • aktywnie uczestniczyć w ćwiczeniach; • realizować zlecone zadania; • wykazać się wiedzą i umiejętnościami praktycznymi.; • zaliczyć test z zakresu wiedzy i umiejętności. <p>2. Seminarium</p> <p>W celu zaliczenia seminarium należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • być obecnym na zajęciach; • aktywnie uczestniczyć w dyskusji, • przygotować projekt terapii, analizę przypadku. <p>3. Zaliczenie</p> <p>Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę.</p> <p>Zaliczenie składa się z dwóch części:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Część teoretyczna obejmuje test (test wielokrotnego wyboru /MCQ/; test wielokrotnej odpowiedzi /MRQ/; test dopasowania; test T/N; test uzupełniania odpowiedzi). Zaliczenie części teoretycznej jest warunkiem przystąpienia do części praktycznej. • Część praktyczna obejmuje Obiektywny Strukturyzowany Egzamin Kliniczny (OSCE) lub miniCEX, realizację zleconego zadania, przygotowanie projektu, <p>Nie jest przewidywany termin zerowy.</p>
<p>Sposób obliczania oceny końcowej:</p>	<p>Sposób obliczenia oceny końcowej (dokładnej) z przedmiotu uwzględniający wszystkie jego formy określony został w Regulaminie studiów (§37-40). Ocena dokładna obliczana jest w systemie Wirtualnej Uczelni na podstawie ocen uzyskanych z poszczególnych form przedmiotu.</p>

Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do efektów kierunkowych i formy zajęć ⁷				Metody weryfikacji efektów uczenia się	
Numer efektu uczenia się	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu (PEU) Student, który zaliczył przedmiot (W) zna i rozumie/ (U) potrafi:	Kierunkowy efekt uczenia się (KEU) i stopień osiągnięcia	Forma zajęć	Forma weryfikacji (zaliczeń)	Metody sprawdzania i oceny
W1	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób wymagających leczenia zabiegowego u dorosłych: 1) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej; 2) chorób klatki piersiowej; 3) chorób kończyn, głowy i szyi; 4) złamań kości i urazów narządów; 5) nowotworów;	F.W1 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie Egzamin	Zaliczenie udziału w zajęciach, kolokwium ustne, prezentacje
W2	podstawowe techniki zabiegowe klasyczne i małoinwazyjne;	F.W3 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie Egzamin	Zaliczenie udziału w zajęciach, kolokwium ustne, prezentacje
W3	zasady kwalifikowania do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych oraz najczęstsze powikłania;	F.W4 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie Egzamin	Zaliczenie udziału w zajęciach, kolokwium ustne, prezentacje
W4	zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowanej sedacji;	F.W6 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie Egzamin	Zaliczenie udziału w zajęciach, kolokwium ustne, prezentacje
W5	zasady leczenia pooperacyjnego z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym;	F.W7 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie Egzamin	Zaliczenie udziału w zajęciach, kolokwium ustne, prezentacje
W6	najczęściej występujące stany zagrożenia życia u dzieci i dorosłych oraz zasady postępowania w tych stanach, w szczególności w: 1) sepsie; 2) wstrząsie; 3) krwotokach; 4) zaburzeniach wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych; 5) zatruciach; 6) oparzeniach, hipo- i hipertermii; 7) innych ostrych stanach pochodzenia: a) sercowo-naczyniowego, b) oddechowego, c) neurologicznego, d) nerkowego, e) onkologicznego i hematologicznego, f) diabetologicznego i endokrynologicznego, g) psychiatrycznego,	F.W10 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie Egzamin	Zaliczenie udziału w zajęciach, kolokwium ustne, prezentacje

	h) okulistycznego, i) laryngologicznego, j) ginekologicznego, położniczego i urologicznego;				
W7	zasady postępowania z centralnymi cewnikami żylnymi długiego utrzymywania;	F.W14 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie Egzamin	Zaliczenie udziału w zajęciach, kolokwium ustne, prezentacje
U1	umyć chirurgicznie ręce, nałożyć jałowe rękawiczki, ubrać się do operacji lub zabiegu wymagającego jałowości, przygotować pole operacyjne zgodnie z zasadami aseptyki oraz uczestniczyć w zabiegu operacyjnym;	F.U1 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie Egzamin	Zaliczenie udziału w zajęciach, kolokwium ustne, prezentacje
U2	założyć i zmienić jałowy opatrunek;	F.U2 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie Egzamin	Zaliczenie udziału w zajęciach, kolokwium ustne, prezentacje
U3	ocenić i zaopatrzyć prostą ranę, w tym znieczulić miejscowo (powierzchniowo, nasiękowo), założyć i usunąć szwy chirurgiczne, założyć i zmienić jałowy opatrunek chirurgiczny;	F.U3 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie Egzamin	Zaliczenie udziału w zajęciach, kolokwium ustne, prezentacje
U4	rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania;	F.U4 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie Egzamin	Zaliczenie udziału w zajęciach, kolokwium ustne, prezentacje
U5	zaopatrzyć krwawienie zewnętrzne;	F.U8 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie Egzamin	Zaliczenie udziału w zajęciach, kolokwium ustne, prezentacje
U6	przeprowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne BLS u dorosłych, w tym z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego, zgodnie z wytycznymi ERC;	F.U11 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie Egzamin	Zaliczenie udziału w zajęciach, kolokwium ustne, prezentacje
U7	przeprowadzić zaawansowane czynności resuscytacyjne (Advanced Life Support, ALS) u dorosłych zgodnie z wytycznymi ERC;	F.U12 +++	Wykład Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie Egzamin	Zaliczenie udziału w zajęciach, kolokwium ustne, prezentacje
K1	Podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby.	K.K4 +++	Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę Egzamin pisemny	Test, odpowiedź ustna, dyskusja, prezentacja, projekt, analiza

Literatura i pomoce naukowe⁸

Literatura podstawowa

1. Abilez O.J., Nguyen T.C. 2013. *Opieka nad pacjentem leczonym chirurgicznie*. Wrocław: Edra Urban & Partner.
2. Andziak P., Bałaj S.M., Noszczyk W. (red.). 2019. *Chirurgia. Tom 1-2*. Warszawa: PZWL.
3. Garden O.J., Bradbury A.W., Forsythe J.L.R., Parks R.W. 2017. *Chirurgia*. Wrocław: Edra Urban & Partner.
4. Hoballah J. Scott-Conner C. 2015. *Wzorce protokołów operacyjnych w chirurgii ogólnej i naczyniowej. Tom 1-5*. Warszawa: PZWL.
5. Noszczyk W. 2019. *Chirurgia. Repetytorium*. Warszawa: PZWL.
6. Szmidt J. 2022. *Podstawy chirurgii. Podręcznik dla lekarzy specjalizujących się w dziedzinie chirurgii ogólnej. Tom 1-2. Warszawa* PZWL.
7. Wallner G., Banasiewicz T. 2022. *Chirurgia; Tom 1-4*. Warszawa: PZWL.
8. Tarnowski W. (red.). 2014. *Kompendium chirurgii laparoskopowej*. Medical Education.
9. Żyłuk A. 2022. *Chirurgia ogólna. Ciekawe przypadki*. Lublin: Czelej.

Literatura uzupełniająca

1. Bogusz J., Brożek K., Gajda Z. 2013. *Zarys dziejów chirurgii polskiej*. Warszawa: PZWL.
2. Kamiński B., Kubler A., (red.). 2015. *Anestezjologia i intensywna terapia: podręcznik dla studentów medycyny*. Warszawa: PZWL.
3. Kulig J. Nowak W. 2007. *Ostry brzuch*. Warszawa: PZWL.
4. Weis G., Konig B. 2014. *Zakażenia w oddziale intensywnej terapii*. Wrocław: Edra Urban & Partner.

Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się – bilans punktów ECTS

Udział w zajęciach, aktywność	Obciążenie studenta [h]		
	Inne godz. Kontaktowe (IGK)	Praca własna studenta: zajęcia bez nauczyciela (ZBN)	Zajęcia dydaktyczne
Udział w ćwiczeniach klinicznych	-	-	30 h
Udział w seminarium			15 h
Udział w konsultacjach	10 h	-	-
Przygotowanie się do wykładów/ćwiczeń/seminariów/ Przygotowanie do zaliczenia/egzaminu	-	35 h	-
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	10 h/ 0,3 ECTS	35 h/ 1,2 ECTS	45 h/ 1,5 ECTS
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS		

Informacje dodatkowe, uwagi

W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnością, przewlekle chorych, określone powyżej (w karcie) metody i formy weryfikacji efektów uczenia się dostosowuje się odpowiednio do indywidualnych potrzeb tych studentów. Szczegółowe zasady i formy wsparcia studentów ze szczególnymi potrzebami: w tym z niepełnosprawnością, przewlekle chorych podczas zajęć, zaliczeń i egzaminów określono w: Regulaminie Studiów, Zasadach Studiowania, Procedurze dotyczącej zapewnienia dostępności procesu kształcenia studentom ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnością, przewlekle chorych.